

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a

VARGA MELINDA szobrászművész munkássága

Isaszegi Települési Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Majsa Györgyné és Verseczkyné Sziki Éva

.....
Isaszeg, 2022. március 03.

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Majsa Györgyné – Verseczkyné Sziki Éva
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Verseczkyné Sziki Éva
Levelezési cím: 2117 Isaszeg, Mátyás kir.út.115/A
Telefonszám: 0670 4596615
E-mail cím: szezav@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése
Varga Melinda szobrászművész munkássága
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
agrár- és élelmiszergazdaság   egészség és életmód   épített környezet
ipari és műszaki megoldások   **X kulturális örökség**   sport
természeti környezet   turizmus és vendéglátás
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye
2117. Isaszeg
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
települési X   tájegységi   megyei   külföldi magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása
„Életrajz helyett: A művészet lényege egyszerűségében is beszédes jelet hagyni. Munkáimban nagy szerepet kap a geometria kultúránkkal egykorú, szimbolikus jelentése. A négyzet, a kocka, mely az emberi, logikus, épített jelenlétre utal a maga együgyűségében, hiszen hogyan lehetne logikát találni az életben? Anyagaim többnyire mülékonyak, törékenyek, ahogy az élet is változó.
Munkáim 2004 óta jelennek meg különböző galériákban, kulturális terekben.”
Varga Melinda 2001 óta él férjével, Incze Mózes festőművésszel Isaszegen műtermes családi házukban. 3 fiú gyermeket nevelnek.
A szobrászművész tagja a Gödöllői Művésztelepnek. Férjével több közös kiállításuk volt.
6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett
Isaszegen élő képzőművészek egyik jeles képviselője. A Jókai Mór Könyvtárban 2006-ban voltak láthatók alkotásai. Művészetével gazdagítja településünk kulturális életét.
7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

<https://vigado.hu/hu/web/guest/szolgáltatások/-/program/10184/kert-a-varosban>

<https://artportal.hu/program/parhuzamos-szalak/>

<https://gimhaz.hu/muveszek/varga-melinda/>

<http://www.mke.hu> ›diplomamunkak

<http://tollal.hu/mu/a-godolloi-iparmuveszeti-muhely-huszeves-jubileuma-alkalmabol>

<https://mediaklikk.hu/m5/cikk/2020/02/08/muvesz-hazassag-a-hazassag-muveszete/>

<https://tiszatajonline.hu/kepzo-muveszet/incze-mozes-es-varga-melinda-szinopszis-cimu-kiallitasa/>

<https://vigado.hu/hu/web/guest/szolgáltatások/-/program/10184/kert-a-varosban>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

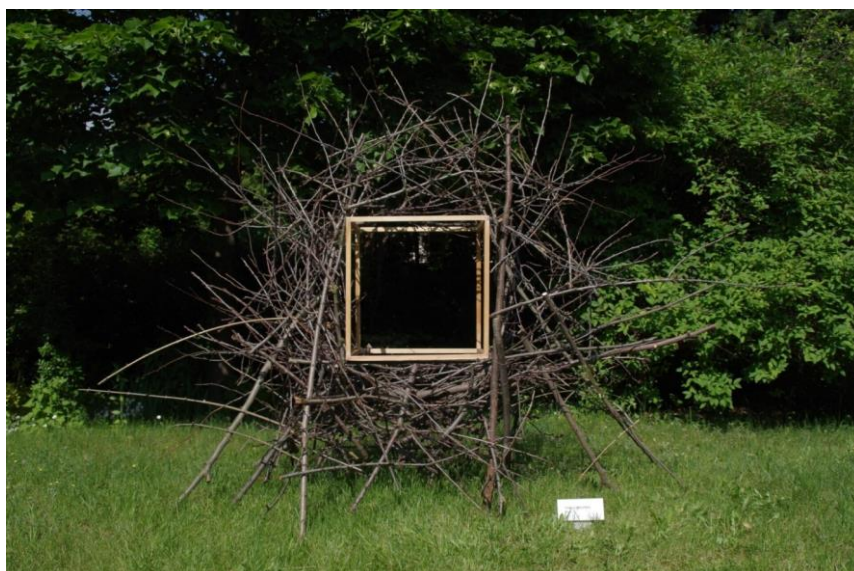
A Levendula Galéria szeretettel várja
2021. április 17-én 17 órára

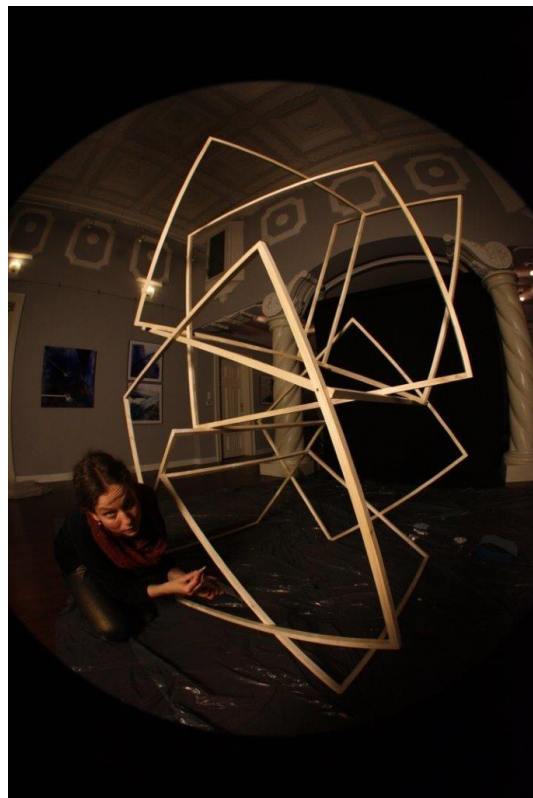
VARGA MELINDA
szobrászművész
KÖTETLEN KERETEK
című
online kiállítására.

A tárlatot megnyitja
VERESS ENÉH ERZSÉBET
szobrászművész

Közreműködik:
VÖRÖS ATTILA és LUTZ JÁNOS

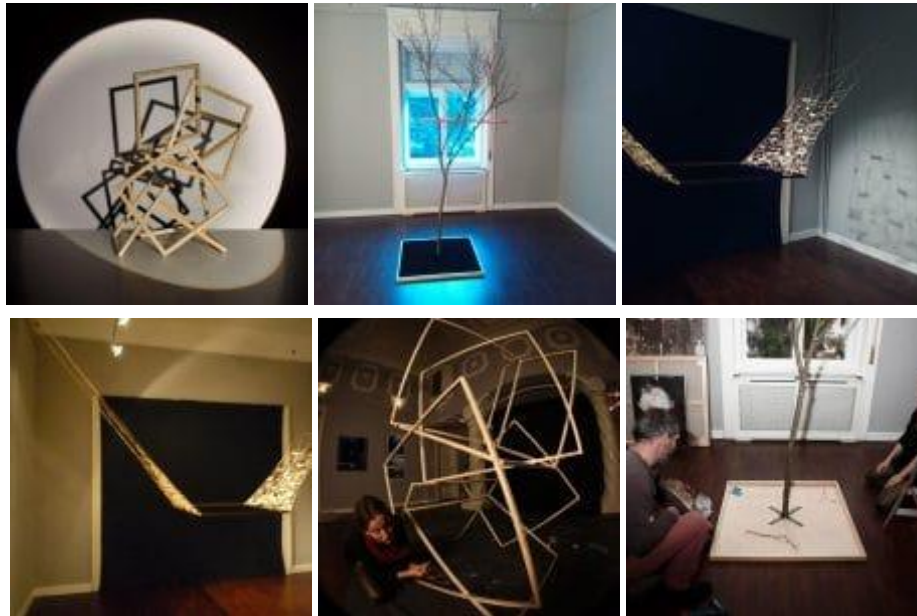
A kiállítás megtekinthető 2021. május 20-ig.

2017. Art Salon Társalgó Galéria

Abafáy-Deák Csillag: Kézjelek és akkumuláció

A *Szinopszis*, mint kiállításcím szokatlan, elsősorban irodalomban használatos fogalom. Íróknak általában nem kedvenc műfajuk a szinopszisírás, de regénynél és még inkább forgatókönyvnél gyakran meg kell tenni. Mivel a kiadó ezt kéri elsőként, ez alapján dönti el, érdekl-e annyira a mű, hogy foglalkozzon vele. Fontos, hogy összefogott, figyelemfelkeltő és megfelelően informatív legyen és egy-két oldal terjedelmet ne haladja túl. Sok író ilyenkor sajnálja, hogy nem költő lett, akkor nem kellene ezzel a kellemetlen műfajjal bajlódnia. Ugyanakkor a szinopszis mégsem egyenlő a vázlattal, amit a

legtöbb író elkészít, saját magának. Másik jelentése a szinopszis szónak az áttekintés, összehasonlító összefoglalás, vagy különálló, egymáshoz valamilyen okból kapcsolódó anyagok összehasonlítása.

Az Art Salon Társalgó Galériában bemutatott tárlat nem életpályákat tekint át, és nem is összehasonlító összefoglalás. Össze lehet hasonlítani a körtét az almával, mert itt arról is lehetne szó, főleg hogy Varga Melinda szobrász, Incze Mózés pedig festőművész? Ha nem így lenne és mindketten ugyanabban a műfajban alkotnának, akkor se lenne helyénvaló az összehasonlítás. Talán a hatások, bizonyos egymásra hangoltságok, az egymás kiegészítése lehetne felvetendő kérdés. A meghívót illusztráló festmény Incze Mózés *Ölelésben* című műve. Habos, csipkés, hófehér pólyában látjuk a nem is annyira csecsemő kinézetű gyermeket, az egészet átölelő, (gúzsba)kötő informatikai szerkentyűkhöz csatlakoztatható kábeleket, talán a jövőt, ami a gyerekekre vár a kommunikáció szempontjából. De van egy másik olvasata is a képnek, mi lehet két embernek összehasonlító összefoglalása, szinopszisa, ha nem a közös gyerek, amely most ez a kiállítás is. És ez Incze Mózés és Varga Melina esetében nem csak közös művet, alkotást jelent, hanem mint házaspárnak a valóságban is vannak gyermekei.

Akkumuláció a címe Varga Melinda installációjának, amely a középső teremben látható. A rész és az egész, az összetettség, a részek dinamikus változása, akkumulációja belső feszültséggel teli, akkor is, ha nem forgatjuk meg talapzatán a szobrot, amire szokatlan módon engedélyt kapunk. A mű így kinetikus alkotásként is értelmezhető. Az örökös változás és az, hogy minden mindennel összefügg, maga az egész univerzum is így épül, bomlik, hal el, és születik újjá, nem kapcsolható le egyik részlet sem. Az átláthatóság elegáns megoldását látjuk és mint minden jó megoldás, a látott mű is egyszerű és érthető, képes kifejezni a komplexitást, ami szavakkal nem elmondható.

Keressük Incze Mózés kiállított képein az új motívumokat. Ami feltűnő, a kezek sokasága, majdnem mindegyik alkotáson ott látjuk a kézfejet, az ujjakat, fogást, gesztust, mintha önálló élete lenne a kezeknek, a Fingerspitzengefühl, a tapintás elemi érzete, az érintésé, ami fontosabb lehet, mint a látás, mivel az érintés zsigeri, ugyanakkor kapcsolódás is. A kezek legtöbb esetben nem kapcsolódnak testhez. A *Pygmalion* című képnél, az arcnélküli alak Frankensteinként csavarhúzóval bütyköl egy fejen és csak sejtjük, nem próbababa lesz ebből, ami ott magaslik rózsaszínű ruhában. Vélekedhetünk úgy, hogy a próbababa hiába vár arra, hogy fejet kapjon, mert nem is kell neki, robot készül, aminek lába is lesz. Ott vannak a végtagok, lábak, Pygmalion fején várják sorsukat. Belső szervet is látunk, szívet? A próbababának van keze, nem is akármilyen, be van kábelezve, pendrive-csatlakoztató a karperece. Fej és szív nélkül is kommunikálhat? Pygmalion saját fejét alkotja újra, vagy talán klónozik? Élet és élettelen között elmosódik a különbség, messziről úgy látjuk, a próbababa táncra perdül, miközben nincs lába, csak önmaga tengelye körül foroghat, de ha közelebről vesszük szemügyre, látjuk, összekapcsolható, digitalizálható és nem tudjuk, még mit várhatunk tőle.

Kéz tartja a *Reményketrecet*. Test nélkül. Az amputálás helyén a türkizkék ég, az Incze Mózesről megszokott égszínkék, ablak az égre, a messzeségre, az ismeretlenre. A ketrec finom rajzolata hasonlít Varga Melinda szobrára és hogy melyik művész inspirálta ebben az esetben a másikat, lényegtelen, mert mondanivalójuk teljesen eltérő. Az ég felé szálló rózsaszínű anyag légiessége, hajaz a Pygmalion ruhájára is, a feltörést, kiszabadulást, a kék ég felé törekvést jeleníti meg. A remény is kiszállhat a ketrecből, Pandóra nyitott szelencéje lenne, de jó kimenetellel? Vagy csak a hiú, rózsaszín remény, amiről bebizonyosodik, hogy illúzió volt, mint a kék ég? Ezt a kéket több képen látjuk, korábban egyik kedvenc képeken a *Felhőfogón* is, ami itt nincs kiállítva, ez a kékség köszön ránk itt a *Rezervátumban*, *Ami* *kint*, *az* *bent* képen, a *Bizakodóban*, *Imában*, *Ophéliában*, *Prológusban*. Felfedezhetjük újból a jellegzetes vörös szalag motívumot, az *Alvó* képen, a habos, csipkés csecsemőt veszi körül, bár csak kis mértékben, félig kész, félkör alakú aura a kisgyerek feje fölött. Incze kör alakú formái mellett egyre több a kocka, a kubusz, vagyis a bezártság, de nem úgy, mint a *Reményketrecben*.

A *vizek fölött* képen is a kezek dominálnak, csatlakozót tartanak, fent az égen. Isten keze lenne? Michelangelo Syxtus-kápolnájának mennyezeti freskójának parafrázisát látnánk? Incze Mózesnél a kápolna maga az ég és a kezek nem érintik egymást, csak egy digitális csatlakozó köti össze őket, lent víz, ami a születés, a teremtés szimbóluma is lehet.

Varga Melinda *Városi fája* is négyszögletes aurát, függő négyszögű védő kerítést kap, nem kör öleli, hanem piros szalag, mintha Incze Mózes szalagja került volna ide. A fa nem zöldül, még, vagy már, nem tudni. Négyzet a földön is a fa körül, ez a felsővel akár láthatatlan kockát is jelölhet, szemünk köti össze a vonalakat. A bekerítés, mintha bűntényt is jelezne, amikor lezárják a tetthelyet, lent a négyzet megvilágított, minden mesterséges, ez is csatlakoztatva van, talán virtuális fa lesz belőle, városi fa.

Folytatódnak a négyzetek, mint Incze képein, Varga Melinda harmadik installációja talán a leglátványosabb és legtalányosabb. *Függés* a mű címe. Nem függőágyat látunk, én inkább függőhídnak képzelem, közepén nagy üres négyzet, nem lehet tovább menni a hídon, valami hiba csúszott a kapcsolatba, miközben kölcsönösen függünk, az egyik oldal függ a másiktól, vice versa. Tátong a négyzet, nem tudom megállni, hogy ne álljak be a közepébe, de én se tudom összekötni a két oldalt, idegen vagyok a négyzetben, a függés érzete itt még erősebb, kötelek ölelnek, illetve kötnek gúzsba, hiába levegős a négyzet, elfér még egy személy mellettem. Ez által sem lesz kör, ami az egészet, a teljességet szimbolizálná. Ez nem a kör négyszögesítése, hanem kiszakítás a folytonosságból. Áthidalhatatlan hiány.

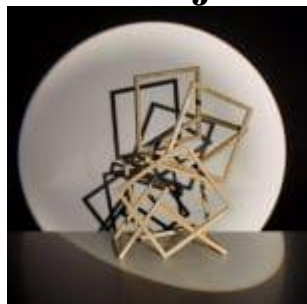
Mindkét művész a teret hangsúlyozza, a teret keresi, építi. Varga Melinda a háromdimenziós térben a hiányt mutatja fel, hol hiányzó lomb formájában, hol üres négyzetként, hol egymásba forduló geometrikus alakzatok kiismerhetetlen kapcsolataként. Incze Mózes is szobrászati elemeket használ a figurális képeinél,

olykor a teret szűkíti, olykor a teret tágítja végtelenné. Incze Mózesnél a tér mindig valamihez képest elmozdulás, bemozdulás is, ráhangolódás valamire, valakire (*Simogató, Körbeszéd*). Viszony a másik emberhez, a másik tárgyhoz, önmagunkhoz és ebben a viszonyban tetten érhető az elmélkedés, a cselekvés gesztusa. A cselekvés egyben belső cselekvés, kivetülés is, ennek nyomán a tér a belső lelki mozzanatok folytatódása, a figurák, a testrészletek, testformák beleszövődnek, belemerülnek a térbe.

A két művész által megalkotott, elgondolt tér rejtjeleket hordoz, megfejtésük egyfajta közös nyelvet feltételez, amelynek alapvető jellemzője a két-vagy többoldalú kommunikáció, legyen annak formája a hangos szó, néma beszéd vagy jelbeszéd (*Világok közt*). A bekábelezett figurák, testrészek mesterséges, gépies nyelven kommunikálnak egymással és a világgal. Ezáltal egy új függőség jön létre, online vagy offline vagyunk és ez egy valóságos függőség. Varga Melinda *Függés* című installációja a közös kiállításon többletjelentést kap, a kötelek és fonalak információs kábelekként is értelmezhetők. Bekapcsolódunk mi is?

Kölüs Lajos: Valaki a fejünkre áll

A kiállítás három terme különös atmoszférát hordoz. Mindegyik teremben egy-egy Varga Melinda alkotás, ellensúlyt képez Incze Mózes sok-sok vásznával szemben. Nem igazi szembenállás ez, nincs benne csak azért is megmutatom attitűd, félelem, kivagyiság. Megmutatás inkább, művészetük, gondolkodásuk rokon vonásának jelzése. Varga Melinda térkonstrukciói fölfele tartanak, föl az égbe, láthatatlan kézzel kapaszkodnak valamibe, kifeszül a kvázi-függőágy (*Függés*), nem lehet belefeküdni, hasznavehetetlen köznapi értelemben. Viszont bele lehet állni, bár nem véd az eső ellen. Kürtőnek is tekinthetném a négyzet alakú formát, füstelvezetőnek, de füstöt sem látni, érezni. Füstbe ment terv? Vagy inkább többszörös csavarról van szó, olyan kvázi-emlékről, ami mindenben az emlékre hasonlít, kivéve azt, hogy a kvázi-emlékező nem feltétlenül azonos a kvázi-emlékezett élmény átélőjével. A személyes azonosság lehetetlenségét veti fel a mű.

Varga Melinda négyzete, mint motívum Incze képein gyakran visszatér, túl a körön, a szalagon, aljzatokon, kapcsolókon. Varga Melinda *Városi fa* installációjában is ott a négyzet, szépen elrendezett földet fog össze, amiből kinő, táplálkozhat a süvölvényfa, talán épp most hozták a faiskolából. Talán. Vagy már túl van az őszön, minden levelét szélnek eresztette, tapasztalata van, a túlélőé. Nem tudni, megéri-e a következő tavaszt.

Varga Melinda harmadik alkotása (*Akkumuláció*) egy négyzetes motívumokból építkező Babel-torony, kilátó. Alakítható, más-más arcát lelhetjük meg. Vándorló

tér, jut hirtelen eszembe. Ha ledől, valahol újra helyreállítható. Aki nem nyugszik, sem ágyban, sem a földön (vagy a földben), aki fát nevel, aki építkezik, mind-mind korunk hőse lehet ma, bár nem tudjuk, Varga Melinda műveiben milyen helyszínt ábrázol, ahol története játszódhat. Egyet tudunk, hogy küzdelemmel kapcsolatosak, a status quo-val (a dolgok állása, ahogy eddig volt), amin túl kell lépni adott esetben, vagy olyan lehetetlen helyzettel állunk szembe (lásd kvázi-függőágy), ami egyben paradoxon is, megoldhatatlan, tele ellentmondásokkal. A fiatal fa lombkoronáját négyzet fogja „körbe”. Incze Mózes világa jelenik meg, a párhuzamos lét és világtapasztalat. A kör bezár vagy bezárul. Bár, lehet, hogy épp ez a bezárás, fogva tartás az, ami a fát arra készíti, hogy növekedjen, ne vegyen tudomást a korlátozásról. Le kell győznie a skatulyát, a szabályt, szabályszegőnek kell lennie. Incze Mózes kezeit figyelem, a képeken lévő kézfejeket. Ahogy kinyúlnak, ahogy egymáshoz érnek, ahogy dolgoznak. Nincs itt kéz-kezet mos motívum, inkább kapcsolatteremtésről, a másik kézbe (testbe) kapaszkodásról.

Míg Varga Melinda három műve a teljességet idézi fel bennem, addig Incze Mózes a teljességet darabolja fel, szedi elemeire, vagyis felbontja a teret, új viszonyokat hoz létre a tér különböző elemei között. Nála minden mozgásba lendül, minden mozgásban van. A csend is látszólagos csend Incze Mózesnél. Várjuk, hogy a baba felsírjon (*Ölelésben*), várjuk, hogy valaki csukott szeme kinyíljon, megnyíljon. Valaki eltakart arca megvilágosodjon, ha látjuk is kézfején a kék színt, a vér metaforáját és a fényképezőgép blendéjét, amely emlékezni fog a jelenetre. Ahogy a női fej elválik a testtől, megkettőzi önmagát, így állítja helyre az egyensúlyhiányt, valakinek, valaminek a hiányát (*Elemzett érzés*). Lehet, hogy egy emlék hiányát látjuk. Incze Mózes képein ott a múlt, ha láthatatlan is. A képeknek narratívái vannak, elmesélhető és elmesélhetetlen történeteket vehetünk számba, ha figyelmesen tanulmányozzuk a műveket (*Világok közt*). Keressük a tetteket és a motivációkat, mi és hogyan sarkallja vagy sarkalta a kép szereplőjét. Az asztalon számos kézfejpár látszik, az egyiknek kék színe van, mintha ő hangolná össze a többi kéz mozdulatát (*Körbeszéd*). Függünk valakitől, valamitől, akár egy kézmozdulattól is. Leintenek, beintenek ezek a mozdulatok, vagy arra készítetik a figurákat, hogy egy rendbe tagozódjanak be. Inkább arra gondolok, hogy fázis-mozdulatokat is látunk, ahogy felépül egy műalkotás, részletről részletre.

Incze Mózes a létező, a megálmodott, az elképzelt valóságot hívja tetemre, alakítja és formálja át. Varga Melinda is egyfajta valóságot hoz létre, a kvázi-függőágy megkérdőjelezi önmagát, mert önmagán túlra mutat, a hasznosság elvét kérdőjelezi meg. A facsemete pedig a környezetünk pusztulását, pusztítását veti fel, ha áttételesen is. Bábel-tornya is a mai valóságra reflektál, valami nem megépíthető, valami tele van feszültségekkel, önellentmondásokkal, éles váltásokkal, és ebben a világban nem értjük egymás nyelvét, gondolatait. Ám ott a törekvés, a szándék, hogy valamiféle világ mégis legyen. A mi világunk, a sajátunké, benne a kreativitás, az alak- és formaváltás lehetőségével.

A rózsaszín ruha üres forma csupán, az emberi fejen matató orvos figurája az átalakulást jelképezi, a változást, minden álom valóra válhat egyszer. Akkor is, ha valaki a fejünkre áll, nem tágítunk célunktól (*Pygmalion*). Incze egyik képén becsomagolva látjuk a figurát (*Valaki*), nem ismerjük, hogy ki ő, előtte van valaminek, vagy utána? Nem Anonymus ő, mindennapjainkban látható, arctalan ember, aki kezében egy csapdát tart, az egér még nem döntötte el, hogy csapdába esik-e vagy sem. A figura vaksága lehetne Justicia döntése is, most mérlegel, súlyoz.

Incze Mózes egyik képén felfedezzük a geometria építményt, egy kéz tartja. A rózsaszín kendő, ruhafoszlány jelzi, a műtét nem sikerült, csak a hideg számítás, a forma, az üres forma maradt (*Reményketrec*). Sebeit leragasztó figura önmagába néz, akár Nárcisz is lehetne. Áll a kádban, a feketeségben és nem találja saját arcát, önmagát. Kézfejére könyököl, gondolkodik, elmélyülten (*Kereső*). Egyedül van-e vagy sem, nem tudjuk. Különös tér jön létre két kézfej között, a geometrikus térkonstrukció egy üres tányéron nyugszik, forog, mintha egy indiai vagy keleti spirituálén vennék részt (*Ima*). Szédítenek, elvarázsolnak bennünket, nézőket. Az egyik képen már szellemalakot látunk, felhő-arccal. Az üzenetet már nem is halljuk, senki sem beszél a mikrofonba, csak egy dobozt látunk, benne egy nyitott szájú arcot (*Prológus*). Hozzánk szólna, mi lennénk megszólítva, nézők?

Zárvánnyá válik az imádkozó kéz. Ezt is el kell titkolni, tilos lesz majd imádkozni? Mire nő fel a képen látható csecsemő? Milyen világban fog kommunikálni, érteni fogja-e a másik embert? Lesz-e közös nyelvük, közös gondolatuk? A majdnem meztelen női testből kábelek, vonalak lógnak, mintha minden természet rendje szerint történe, mechanikus, gépi világot teremtünk? Vándorol a tér, vándorolnak a testek. Valaki a fejünkre áll. Valaki elültet egy fát, valaki kvázi-függőágyban találja magát. Álmában? Kvázi-émlékében? Mindkét művész a maga módján az emberi érzelmeket és gondolatokat mozgósítja, a kommunikáció, az emlékezés, az átörökítés, a megőrzés és a megőrizhetőség fontosságát hangsúlyozza, ezzel arra ösztönzi a nézőt, hogy saját történetét építse fel, miáltal önkéntelenül is bevonódik, bevonódhat a mű terébe, idejébe. Nincs lezárt történet, minden folytatódik, befejezhetetlen jelenben vagyunk, amely ugyan már lehet egy kicsit a múlt is, de az erős reakciók, hangsúlyok miatt a történet, a folyamat preconcepció nélküli világa a hangsúlyos elem. Az életünk, amelyben olykor mi állunk valaki fejére.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat